

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-194/19-E

Název	Základní škola Sloupnice
Sídlo	Horní Sloupnice 14, 565 53 Sloupnice
E-mail	zs.sloupnice@worldonline.cz
IČ	61235059
Identifikátor	600104788
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Václav Sychra
Zřizovatel	obec Sloupnice
Místo inspekční činnosti	Horní Sloupnice 14, 565 53 Sloupnice Horní Sloupnice 13, 565 53 Sloupnice Horní Sloupnice 258, 565 53 Sloupnice
Termín inspekční činnosti	16., 18. a 21. 1. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost byla vykonána podle § 174 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to na základě podnětu ze dne 26. 11. 2018, čj. ČŠIE-1567/18-E. Předmětem inspekční činnosti bylo hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola Sloupnice (dále škola) poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Vykonává činnost základní školy (kapacita 220 žáků), školní družiny (kapacita 50 účastníků) a školní jídelny (kapacita 200 strážníků). Ke dni inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo celkem 135 žáků v devíti třídách. V loňském školním roce, ve kterém byla uskutečněna předcházející inspekční činnost, se ve škole vzdělávalo o dva žáky více. Pokles počtu žáků provází školu již několik let, aktuální využití kapacity činí 61 %.

Vzdělávací obsah je vymezen Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání *Škola, cesta do života*. V době inspekční činnosti škola vzdělávala 13 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) prvního až třetího stupně podpurných opatření. Pro vzdělávání pěti žáků byly zpracovány individuální vzdělávací plány, několika žákům byl stanoven plán pedagogické podpory.

Do dvou oddělení školní družiny je přihlášeno 40 žáků. V hlavní budově školy je nabízena ranní činnost všem žákům v době od 6:30 h do 7:15 h., odpolední probíhá v samostatných prostorách v době od 11:30 h do 16:00 h. Vzdělávání je uskutečňováno podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu *Škola, cesta do života*. Úplata za zájmové vzdělávání je stanovena ve výši 50 Kč měsíčně.

Stravování žáků a zaměstnanců zajišťuje školní jídelna v budově odloučeného pracoviště. Dvěma žákům je z charitativního projektu poskytován finanční příspěvek na obědy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola poskytuje vzdělávání v obdobných podmínkách, které byly zjištěny inspekční činností v předchozím školním roce.

Koncepční záměry nebyly aktualizovány, nejsou stanoveny podmínky jejich realizace. Formální způsob zpracování dokumentu Koncepční záměry školy pro období 2015/2019 neumožňuje identifikovat prostředky a nástroje naplňování stanovených cílů. Z posouzení povinné a doplňující dokumentace vyplynula potřeba vyšší vzájemné provázanosti v systému řízení a především stanovení nástrojů, které by vedly ke zvýšení kvality pedagogického procesu.

V pedagogickém sboru došlo k částečné obměně. Ředitel své nové zástupkyni vymezil kompetence a povinnosti z oblasti řízení subjektu. Ve své kompetenci si ponechal např. činnosti koordinátora místního akčního plánu rozvoje vzdělávání nebo koordinátora mezinárodní spolupráce se slovenskou partnerskou školou. Ve škole pracuje 12 pedagogických pracovníků, jedna asistentka pedagoga a dvě vychovatelky. V rámci projektové činnosti ve škole působí dvě školní asistentky a školní psycholog. Na prvním stupni vyučuje učitelka bez požadované kvalifikace s dlouholetou praxí vychovatelky i učitelky. Absence jejího vzdělání se v průběhu inspekční hospitační činnosti nijak negativně neprojevila. Ředitel prokázal snahu získat kvalifikovaného pedagogického pracovníka na toto místo.

Některé specializované činnosti jsou nadále zajišťovány pedagogickými pracovníky bez absolvování příslušného studia, jejich personální obsazení je nestabilní, často se mění (např. pozice školního metodika prevence). Tato situace má částečně negativní vliv na kvalitu práce (např. chybí systém efektivního opatření k prevenci všech forem rizikového chování).

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánované a probíhá zpravidla v souladu s potřebami školy a individuálními zájmy vyučujících se dále vzdělávat v oblastech, které jsou jim profesně blízké. Získané poznatky a dovednosti jsou s různou intenzitou a úspěšností aplikovány do vzdělávacího procesu.

Materiální podmínky se daří průběžně zlepšovat. Jsou pořizovány nové učební pomůcky, byly zakoupeny další počítače, doplněn nábytek (lavičky, tabule, židle, koberec) i vybavení do tělocvičny, opraveno hřiště. Před školní budovou byla instalována sestava na šplh. Škola průběžně rozšiřuje fond sportovního vybavení zejména pro zimní sporty (výpůjčka za poplatek). Školní družina sídlí v samostatné budově vedle školy. Každé oddělení má k dispozici dvě funkčně zařízené místnosti. Svoji činnost realizuje také v dalších prostorách školy (tělocvična, cvičná kuchyňka, třídy). Venkovní pohybové aktivity často probíhají na školním a nedalekém obecním hřišti.

Školní poradenské pracoviště usiluje o zabezpečení specializovaných činností. Obsahuje oblasti prevence rizikového chování, školního neúspěchu, poradenství pro žáky, učitele a zákonné zástupce. Projevy rizikového chování žáků jsou sledovány spíše nahodile, školní metodická prevence vede jen některé záznamy o řešení jednotlivých případů. Během školního roku několikrát zasedala výchovná komise, zpravidla ze závěrů jednání byla přijata opatření. Sekundární prevence je přirozeným způsobem podpořena bohatou zájmovou činností žáků, kterou jim škola nabízí a úspěšně uskutečňuje. V rámci zajištění výchovného poradenství dochází k administraci dokumentů žáků se SVP. Probíhá průběžná komunikace, zejména telefonická, se školskými poradenskými zařízeními, jednání se zákonnými zástupci žáků a dalšími příslušnými institucemi. Cílem je zajistit žákům se SVP podmínky pro úspěšný vzdělávací proces v rámci jejich individuálních možností a schopností. Méně zřetelná je metodická pomoc učitelům. Individuální a diferencované působení na žáky se SVP bylo nastaveno v rámci individuálních vzdělávacích plánů, plánů pedagogické podpory i prostřednictvím pedagogické intervence, ale v přímém vzdělávacím procesu se příliš neprojevilo vyjma školní činnosti žáka se SVP s asistentkou pedagoga. Výchovná poradkyně dále zajišťuje také profesní poradenství žákům a jejich rodičům, zejména orientaci při volbě dalšího vzdělávání po ukončení povinné školní docházky do základní školy.

Prostřednictvím nastavených pravidel škola zajišťuje bezpečné prostředí pro účastníky vzdělávání. Žáci jsou průběžně poučováni o zásadách bezpečného chování ve škole, při mimoškolní činnosti i v době svého osobního volna.

Škola hospodáří s finančními prostředky získanými z vlastní činnosti (úplata za školní družinu), s prostředky poskytnutými zřizovatelem na úhradu provozních nákladů a s prostředky státního rozpočtu včetně poskytnutých rozvojových programů. Škola je zapojena do projektu *Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území ORP Litomyšl*. Další příjmovou položkou jsou příjmy z pronájmu tělocvičny.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledované hodiny na prvním stupni měly rozdílnou úroveň. V několika z nich byli žáci pro vzdělávání vhodně motivováni, úvodní řízené rozhovory je podněcovaly k zájmu o probírané učivo. V těchto hodinách učitelé zařazovali aktivizující činnosti, uplatňovali pestré metody a formy práce, které přispívaly k efektivitě vzdělávacího procesu. Někteří z nich vytvářeli žákům příležitosti pro objevování souvislostí, vyhledávání informací na internetu s postupným vyvozováním a zobecňováním nových poznatků. Dostatek času věnovali procvičování a upevňování učiva s aktivním zapojením většiny žáků,

při samostatné práci měli rychlejší či nadanější žáci k dispozici další úkoly. V několika hodinách byly zařazeny praktické úlohy s možností vyjádření zkušeností a vlastních zážitků žáků. V části hodin proběhlo zdařilé procvičování učiva mimo lavice. Vhodné výchovné využití tématu přispívalo k rozvoji postojů a hodnot žáků.

V několika dalších hodinách byla zvolena méně efektivní organizace výuky s převahou běžných jednotvárných metod a forem práce s dominantní rolí učitele. Nejasné, méně srozumitelné pokyny k činnostem a zdlouhavé vysvětlování se odrážely v častých dotazech žáků, způsobovaly prodlevy ve výuce. Minimální bylo povzbuzování žáků a vytváření pozitivního přístupu ke školní práci.

Ve většině sledovaných hodin nebylo zaznamenáno závěrečné shrnutí výuky s hodnocením práce žáků. Zcela výjimečně byly zařazeny prvky sebehodnocení, vzájemné hodnocení neproběhlo v žádné hodině. Využití názorných pomůcek mělo různou úroveň. V několika učitelé využili interaktivní tabuli, počítadla, obrázky, mapy, knihy, v některých podpora výuky názorným materiálem zcela chyběla.

Sledovaná výuka na druhém stupni byla rovněž rozdílné úrovně, zaměřená jak na osvojení nových vědomostí a poznatků, tak na opakování již probraného učiva. Ve výuce anglického jazyka byly využity různé metody a formy práce od frontálního působení na žáky po práci skupinovou i činnostní učení. Cíleně byl podporován rozvoj komunikativních dovedností i některých kompetencí, např. sociální a k učení. V dalších hodinách spíše převládala stěžejní pozice učitele, žákům byly většinou předkládány hotové poznatky, přičemž jim zpravidla nebyly vytvořeny příznivé podmínky pro aktivní práci s možnými zdroji informací (např. internet, knihy, názorné materiály, slovníky různého zaměření atd.). Posouzení žákovské práce prováděné ústně v průběhu hodin bylo obvykle pozitivní. Z didaktického hlediska nebyla příliš organizována diferenciací nároků a požadavků podle rozdílných schopností a možností žáků, chyběla podpora jejich sebehodnocení či vzájemnému hodnocení. Žáci nebyli cíleně vedeni k zodpovědnosti za školní práci a své výkony. Pro závěrečné shrnutí, opakování důležitých nových poznatků a zhodnocení většinou nebyl vytvořen prostor. Pokud bylo výjimečně realizováno, tak v rychlejším tempu a spíše formálně. Prodloužení výuky do přestávky nepříznivě působilo na psychohygienu žáků.

Při sledované činnosti ve školní družině vychovatelky připravily tvořivé aktivity (výroba papírového sněhuláka, vyšívání). Většina žáků pracovala na zadaných činnostech, při tvorbě výrobku vzájemně spolupracovali. V jednom z oddělení několik z nich však o společnou činnost neprojevovalo velký zájem, byli hluční, vychovatelka je často napomínala. Chyběla nabídka aktivit podle jejich vlastního výběru. Vychovatelky většinou denně zařazují pohybové činnosti ve venkovním prostředí (vycházky, pobyt na školní zahradě, na hřištích) v rámci osvojování zdravého životního stylu podpořeného fyzickou aktivitou.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků učitelé v hodinách hodnotili zejména slovně, znalosti ověřují písemným nebo ústním zkoušením. Na základě získaných výsledků se zaměřují na procvičování problematických jevů, méně úspěšným žákům se věnují formou doučování.

Pedagogický sbor usiluje o bezproblémovou spolupráci se zákonnými zástupci žáků, což se ve většině případů daří. O obsahu a výsledcích vzdělávání jsou informováni, získávají základní informace nejen na třídních schůzkách, ale též prostřednictvím žákovských knížek a notýsků, probíhají individuální konzultace i telefonická či elektronická komunikace. V žákovských knížkách bylo zapsáno minimum záznamů hodnocení žáků v předmětech s převahou výchovného působení. Při sledování výsledků vzdělávání v minulém školním

roce i v pololetí aktuálního školního roku bylo zjištěno přísnější, méně motivující hodnocení některých žáků druhého stupně v předmětu hudební výchova. Tato skutečnost dokládá formální fungování metodických orgánů, jejich činnost není mj. zaměřena na sjednocení kritérií v hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Pravidelně čtvrtletně jsou výsledky vzdělávání na úrovni tříd vyhodnocovány na pedagogických radách. V minulém školním roce ze 137 žáků 85 prospělo s vyznamenáním, 51 žáků prospělo a jeden neprospěl. Všechny zameškané hodiny měli žáci omluvené, průměrně na každého z nich připadalo přibližně 80 hodin za školní rok.

Zejména na prvním stupni je věnována pozornost dopravní výchově. Funguje spolupráce s externím subjektem, několikrát ročně učitelé se žáky navštěvují dopravní hřiště. Je veden zájmový kroužek s dopravní tematikou, při vycházkách žáci řeší dopravní situace v obci. Ve škole jsou k dispozici sady výukových materiálů včetně výukového videa s dopravní problematikou, jsou pořádány besedy.

Žáky obohacují akce pořádané školou - Mikulášská besídka, Vánoční zpívání na schodech, Čertovská diskotéka, exkurze, návštěva kulturních akcí, aktivity s ekologickou tematikou a mnoho dalších. Žáci se účastní soutěží i olympiád, dobře reprezentují svoji školu.

Školou pořádané akce s prezentací žáků na veřejnosti přispívají k vytváření pocitu sounáležitosti s obcí a k posilování vlastní sebedůvěry (např. představení ke Dni matek, Halloween – lampionový průvod, slavnost „Poslední zvonění“ pro žáky 9. ročníku a další). Nemalý význam má prezentace žáků před svými rodiči a rodinnými příslušníky.

Ve škole funguje žakovský parlament, zástupci jednotlivých tříd mají možnost vznášet podněty a připomínky ke zlepšení chodu školy. Parlament spolupracuje s ředitelem školy.

Vedení školy i další pedagogičtí pracovníci přispívají do obecního časopisu *Sloupnický Pelmel*. Také přímo ve škole vychází v rámci projektové činnosti školní časopis, na jehož tvorbě se žáci podílejí.

Školní družina pro žáky i další zájemce organizuje různé akce a aktivity (Drakiáda, Mikulášská besídka, Čertovská diskotéka, bruslení, Čarodějnice, soutěže výtvarné, sportovní, dopravní, výlety, exkurze, návštěvy Domu seniorů s dárky a další). Spolupodílí se na akcích školy (karneval, Den matek, soutěže pěvecké a recitační).

Činnost školy příznivě ovlivňuje velmi vstřícný přístup a podpora zřizovatele, který školu významně podporuje.

Závěry

Vývoj školy

- Přetrvává nižší naplněnost školy,
- došlo k personální změně na pozici zástupce ředitele.

Silné stránky

- Webové stránky školy jako kvalitní zdroj informací a prezentace školy,
- estetická úroveň společných školních prostor,
- široká nabídka mimoškolní činnosti, pořádání akcí a soutěží různého zaměření (sportovní, kulturní, naučné, tematické a další), častá účast žáků na sportovních, znalostních i dovednostních soutěžích včetně pestré činnosti školní družiny.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Formální způsob zpracování koncepčního dokumentu neumožňuje identifikovat prostředky a nástroje naplňování stanovených cílů,
- méně účinný kontrolní systém především ve sledování a hodnocení vzdělávacího procesu včetně přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami,
- některé specializované činnosti jsou zajišťovány pedagogickými pracovníky bez absolvování příslušného studia,
- nesystematické zajištění prevence rizikového chování,
- převaha klasických metod a forem práce v hodinách s nižší mírou efektivity vzdělávacího procesu,
- chybějící promyšlené ukončování hodin, mj. se sebehodnocením žáků přiměřeným jejich věku a možnostem.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit účinný kontrolní systém pedagogického procesu,
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na uplatňování pestrých metod a forem práce a na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- zajistit výkon specializovaných činností odborně zdatnými pedagogickými pracovníky,
- využívat příležitosti k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků k posílení zdravé sebereflexe,
- sjednotit kritéria hodnocení výsledků vzdělávání žáků v předmětech výchovného zaměření,
- zaměřit v metodických orgánech školy pozornost kromě plánování akcí na pedagogický proces, jeho postupné zkvalitňování,
- vytvářet podmínky pro rozvoj pedagogické spolupráce, naplnit cíl vzájemných hospitací a výměny zkušeností,
- zaznamenávat výsledky hodnocení žáků do žákovských knížek systematicky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 15. 1. 2019
2. Zřizovací listina s účinností ke dni 1. 10. 2009 včetně dodatků 1 - 3

3. Jmenování do funkce ředitele školy s účinností od 1. 8. 2007
4. Potvrzení ve funkci ředitele školy s účinností od 1. 8. 2013
5. Rozhodnutí ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ 31689/2014 OŠK, platné od 22. 5. 2014 (změna místa poskytovaného vzdělávání – školní družina)
6. Konceptní záměry školy pro období 2015/2019 ze dne 1. 1. 2015
7. Plány činnosti školy, 2018/2019
8. Školní matrika, školní rok 2018/2019
9. Zápisy z pedagogických rad, školní roky 2017/2018, 2018/2019
10. Rozvrhy hodin 1. – 9. ročníku, školní rok 2018/2019
11. Školní řád základní školy s účinností od 1. 9. 2017, ve znění příloh č. 1 až 3
12. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2017
13. Vnitřní řád školní jídelny s účinností ze dne 1. 1. 2012
14. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola, cesta do života* s platností od 1. 9. 2017
15. Školní vzdělávací program pro školní družinu *Škola, cesta do života* s platností od 1. 9. 2017
16. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2018/2019 (výběr)
17. Třídní knihy, školní rok 2018/2019
18. Přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2018/2019
19. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, školní rok 2018/2019
20. Dokumentace výchovného poradenství, školní rok 2018/2019
21. Preventivní program, školní rok 2018/2019
22. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2017/2018
23. Kniha úrazů vedena od 6. 12. 2011 s posledním záznamem ze dne 27. 11. 2018
24. Revizní zpráva tělocvičného náradí a zařízení ze dne 15. 1. 2019
25. Stanovení a prevence rizik ze dne 20. 11. 2015
26. Osnova školení pro žáky ze dne 13. 1. 2005
27. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-976/17-E, ze dne 19. 12. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Eva Škodová v. r.

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

PaedDr. Marta Hunalová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 20. 2. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Václav Sychra, ředitel školy

Mgr. Václav Sychra v. r.

Ve Sloupnici 25. 2. 2019